

NÛH B. MUSTAFA

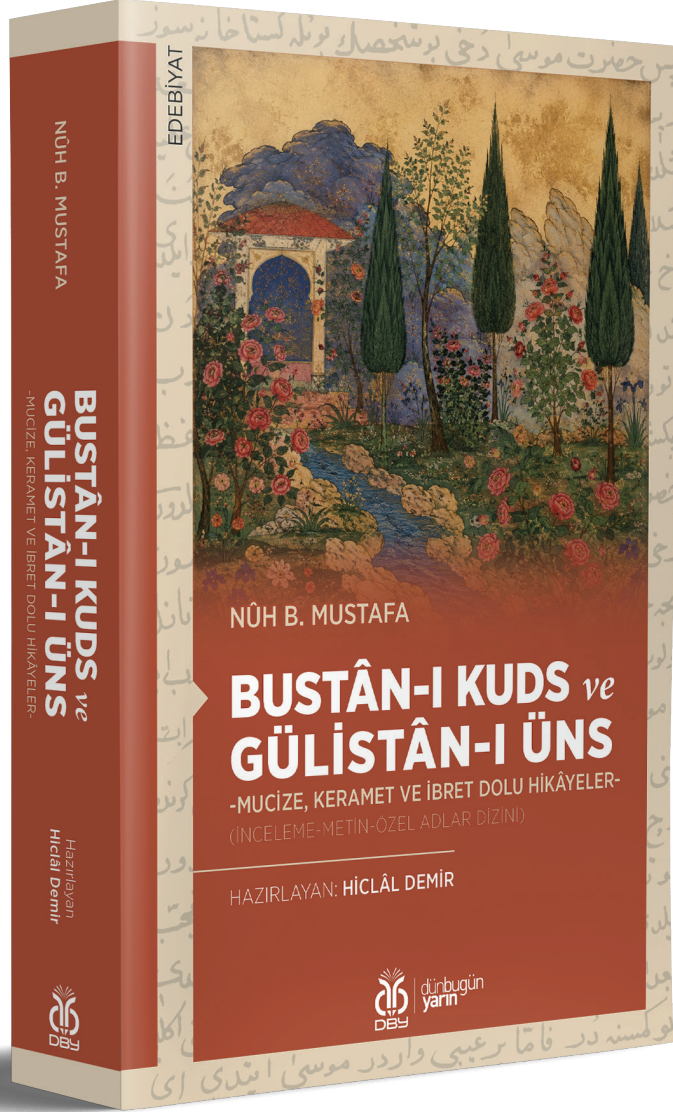
BUSTÂN-I KUDS *ve* GÛLİSTÂN-I ÜNS

-MUCİZE, KERAMET VE İBRET DOLU HİKÂYELER-
(İNCELEME-METİN-ÖZEL ADLAR DİZİNİ)

HAZIRLAYAN: HİCLÂL DEMİR

dünbugün
yarın

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2026, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım ve araştırma amacıyla yapılacak kısa alıntılar dışında bu eser, yayıncının yazılı izni olmaksızın tamamen veya kısmen kopyalanamaz; elektronik ya da mekanik yollarla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Bu eserin tamamen veya kısmen taranarak ya da başka yollarla veri kümelerine dâhil edilmesi; yapay zekâ modellerinin eğitilmesi, geliştirilmesi veya iyileştirilmesi ile metin ve veri madenciliği amacıyla kullanılması yayıncının önceden alınmış yazılı iznine tabidir. Bu kullanımlara ilişkin tüm haklar saklıdır.

DBY: 531

Edebiyat: 290

ISBN 978-625-8686-44-9

Sertifika No: 52315

Baskı Tarihi: İstanbul, 2026

Müellif: Nûh b. Mustafa

Hazırlayan: Hiclâl Demir

Dizi Editörü: Furkan Öztürk

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Baskı Hazırlık: DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Birlik Baskı Ozalit San. Tic. Ltd. Şti.

(Sertifika No: 52846)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Nûh b. Mustafa

Bustân-ı Kuds ve Gülistân-ı Üns -Mucize, Keramet ve İbret Dolu Hikâyeler-
(İnceleme-Metin-Özel Adlar Dizini)

Hazırlayan: Hiclâl Demir (Doç. Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2026.

486 s. ; 13,5 x 21,0 cm ____ (DBY Yayınları ; No. 531) ____ Dizin var.

ISBN 978-625-8686-44-9

1- Edebiyat 2- Eski Türk Edebiyatı 3- Hikâye

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Çağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

Tel.: +90 212 526 98 06

İçindekiler

Kısaltmalar 8

Ön Söz 11

BİRİNCİ BÖLÜM

Bustân-ı Kuds ve Gülistân-ı Üns 15

I.1. Eser Tanıtımı 15

I.2. Hikâyelerin Özetleri 19

İKİNCİ BÖLÜM

Bustân-ı Kuds ve Gülistân-ı Üns'ün İncelemesi 111

II.1. Yapısal İnceleme 111

II.1.1. Anlatıcı 111

II.1.2. Olay Örgüsü 114

II.1.2.1. Tek Zincirli Olay Örgüsüne Sahip Hikâyeler
(Kronolojik Anlatı) 114

II.1.2.2. Çerçeve Anlatı Tekniğiyle Yazılan Hikâyeler 114

II.1.2.3. İki veya Daha Fazla Anlatının Art Arda Anlatıldığı
Hikâyeler (Paralel Anlatı) 117

II.1.3. Kurgusal Yapı 120

II.1.3.1. Giriş Cümleleri 120

II.1.3.2. Hikâyeler Arasındaki Bağlantılar ve Geçişler 122

II.1.4. Hikâyelerde Zaman	125
II.1.5. Hikâyelerde Mekân	129
II.2. İçerik İncelemesi	135
II.2.1. Konularına Göre Hikâyeler.....	135
II.2.1.1. Peygamberlerin Mucizeleri ile İlgili Hikâyeler	135
II.2.1.2. Diğer Dinî Şahsiyetlerle İlgili Hikâyeler	149
II.2.1.3. Tasavvufi Şahsiyetlerle İlgili Hikâyeler	153
II.2.1.4. Tarihî Şahsiyetlerle İlgili Hikâyeler.....	173
II.2.2. Hikâyelerdeki Nasihatler.....	175
II.2.2.1. Dinî Hikâyelerdeki Nasihatler.....	175
II.2.2.2. Tasavvufi Hikâyelerdeki Nasihatler.....	177
II.2.2.3. İbret Verici Hikâyelerdeki Nasihatler	180
II.2.3. İktibaslar	181
II.2.3.1. Ayet ve Hadisler	181
II.2.3.2. Manzumeler	182
II.2.4. Dil ve Anlatım	187
II.2.4.1. Arkaik Kelimeler.....	191
II.2.4.2. Atasözü ve Deyimler.....	194
II.2.4.3. Gündelik Dilde Samimi Söyleyişler.....	197
Sonuç	199

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bustân-ı Kuds ve Gülistân-ı Üns'ün Çeviri Yazılı Metni	205
III.1. Nüsha Tavsifi.....	205
III.2. Çeviri Yazılı Metnin Hazırlanmasında İzlenen Yol	206
Bustân-ı Kuds ve Gülistân-ı Üns	211
Çeviri Yazılı Metin	211
Kaynaklar	473
Özel Adlar Dizini	477
Ek: Nüshadan Örnek Sayfalar	483

Ön Söz

Her şey bir hikâye ile başlar. İnsanoğlunun anlatma ve dinleme merakının ürünü olan hikâye, geçmişten günümüze form ve içerik değiştirerek varlığını sürdürmüştür. Türk edebiyatında ilk mensur örneklerinin Uygurlar dönemine kadar uzanması, Türklerin hikâyecilik geleneğinin ne kadar köklü olduğunu göstermektedir. Eskiden tahkiye içeren destan, masal, efsane, menkıbe gibi türler için de kullanılan “hikâye” terimi; Modern edebiyatla birlikte “olmuş ya da olabilecek” bir vakanın anlatıcının bakış açısıyla yer ve zaman bildirilerek okura sunulduğu bir tür şekline dönüşmüştür. Bugün Türk edebiyatında modern hikâyenin kökeni Batı edebiyatına dayandırılrsa da Tanzimat edebiyatından önce de bir hikâye geleneğimiz olduğu unutulmamalıdır.

Klasik edebiyatımızda nazmın nesre göre daha itibarlı bir tür olarak görülmesi, mensur eserlerin ikinci planda kalmasına sebep olmuştur. Buna rağmen tezkire, tarih, seyahatname, sefaretname vb. mensur türler varlığını sürdürmüş; farklı üsluplarla nesir dilinin gelişmesine hizmet etmiştir. Bu türlerden biri de mensur hikâyelerdir. Mensur hikâyeler, Klasik edebiyatın teşekkülü ile saray çevresinde toplanan şairlerin Arap ve İran edebiyatından yaptıkları tercümeler ve telif eserlerle gelişimini sürdürmüştür.

Klasik edebiyatta mensur hikâyeler; yapılarına, konularına ve kaynaklarına göre tasnif edilmiştir. Din, tasavvuf, ahlak, aşk ve kahramanlık üzerinde en fazla durulan konulardır. Hangi konu ele alınırsa alınsın hikâyelerde amaç, çoğunlukla okuru ahlaki yönden eğitmektir. Özellikle dinî-tasavvufi hikâyelerde kişiyi iyiye, güzele ve doğruya yöneltmek, onun insan-ı kâmil olma yolunda adım atmasını sağlamak temel hedeftir. Hikâyeden okurun “hisse” çıkarması istenir. Müellif, bazı hikâyelerin sonunda bu “hisse”yi kendisi açıkça ortaya koymuştur.

İçerdiği hikâyelerle okura nasihatler verip onun her iki dünyada mutlu ve huzurlu bir yaşam sürmesini amaçlayan mensur hikâye külliyatlarından biri de *Bustân-ı Kuds ve Gülistân-ı Üns*’tür. Nûh b. Mustafa tarafından M. 1591’de telif edilen ve daha önce üzerine bilimsel çalışma yapılmayan bu eser, araştırma konusu olarak belirlenmiştir. Çalışmada, Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi Koleksiyonu 04544 numarada kayıtlı olan nüsha esas alınmış; bu nüshada peygamber mucizeleri, evliya kerametleri ve ibret verici konuları içeren 57 hikâye tespit edilmiştir.

Bustân-ı Kuds ve Gülistân-ı Üns’ü konu alan bu çalışma, üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde hikâye külliyatı tanıtılmış ve eserdeki hikâyelerin özetleri verilmiştir.

İkinci bölümde, eserin yapı ve içerik incelemesi yapılmıştır. Yapısal inceleme kısmında hikâyeler “anlatıcı, olay örgüsü ve kurgusal yapı, zaman, mekân” başlıkları altında ayrıntılı olarak tahlil edilmiştir. Eserin içerik incelemesinde hikâyeler konularına göre “Peygamberlerin Mucizeleri ile İlgili Hikâyeler”, “Diğer Dinî Şahsiyetlerle İlgili Hikâyeler”, “Tasavvufi Şahsiyetlerle İlgili Hikâyeler” ve “Tarihî Şahsiyetlerle İlgili Hikâyeler” başlıklarına ayrılmıştır. Her başlıkta peygamberler, dinî şahsiyetler, mutasavvıflar ve tarihî şahsiyetler hakkında kısa bilgiler verilmiş, daha sonra hangi hikâyede hangi hususiyetleri ile anıldıkları belirtilmiştir.

Bustân-ı Kuds ve Gülistân-ı Üns’te müellif, hemen her hikâyenin sonunda hikâyeden çıkarılması gereken nasihatleri belirtmiştir. İncelemede bu nasihatler “Dinî”, Tasavvufî” ve “İbret Verici Nasihatler” başlıkları altında alt alta sıralanmıştır. Hikâye külliyatındaki iktibaslar “Ayet ve Hadisler” ve “Manzumeler” olarak incelenmiştir. Bu bölümde son olarak eserin dili ve anlatım özellikleri üzerinde durulmuş; külliyatın dil özellikleri “Arkaik Kelimeler”, “Atasözü ve Deyimler” ve “Gündelik Dilde Samimi Söyleyişler” başlıkları altında ele alınmıştır. İnceleme neticesinde elde edilen bilgiler “Sonuç” bölümünde değerlendirilmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümü eserin çeviri yazısına ayrılmıştır. Burada öncelikle nüsha tavsifi yapılmış ve çeviri yazılı metin hazırlanırken izlenen yol açıklanmıştır. Daha sonra metnin çeviri yazısına yer verilir. Çalışma sürecinde doğrudan yararlanılan eserler “Kaynaklar” başlığı altında sıralanmıştır. Eserde özel adlara sıkça yer verildiğinden çalışmanın sonuna “Özel Adlar Dizini” eklenmiştir. Ayrıca eski yazılı metinden örnek sayfalar kitabın sonuna ilave edilmiştir.

Bustân-ı Kuds ve Gülistân-ı Üns, 2021 yılında mensur hikâyeler üzerine yaptığım araştırmalar sırasında Hasan Kavruk’un *Eski Türk Edebiyatında Mensur Hikâyeler* adlı kitabındaki kısa tanıtımla dikkatimi çekmişti. “Nasihatname” türüne duyduğum ilgi sebebiyle okumaya başladığım eser; her hikâyenin kendi içinde bir dünya oluşu, verilen nasihatler ve üslubu sebebiyle beni her gün biraz daha kendisine çekti. Son iki yılda ağırlık verdiğim çalışma ile eser son hâlini aldı. Uzun süre hayatımın bir parçası olan hikâyeler, bir yaşam kılavuzu olarak hayatı anlama ve anlamlandırma yolunda bana da çok şey kattı. Günün birinde eseri okuyan kişinin yazarına dua etmesini dileyen Nûh b. Mustafa’yı, etkisi yüzyıllar sonraya yayılan böyle bir eser meydana getirdiği için rahmetle anıyorum.

Uzun çalışma sürecinde manevi desteklerini esirgemeyen sevgili arkadaşlarım Doç. Dr. Elif Ayan Nizam ve Dr. Hafize Şahin’e

ayrı ayrı teşekkür ederim. Sonsuz güven ve destekleri için aileme müteşekkirim.

Son olarak varlığını her an yanımda hissettiğim, yorulduğum anlarda fotoğrafına bakıp destek aldığım canım babamı sevgi ve rahmetle anıyorum. Yolumu aydınlattı, ruhu şad olsun...

Doç. Dr. Hiclâl Demir
Çorum, Haziran 2026

Bustân-ı Kuds ve Gülistân-ı Üns

ÇEVİRİ YAZILI METİN

(1b)

Hazā Kitāb-ı Bustān-ı Kuds fi Menākıb-ı Evliyā

Bismi'llahi'r-raḥmani'r-raḥīm

عدیل حصیات بطحا و یثرب

و بدیل ذرات مشرق و مغرب

حمدهای بسیار و شکرهای بیشمار¹

Ol mālîk-i her mülk ü vākîf-ı esrār ve mūcid-i eşyā' ü fā' il-i muhtār olan sultān-ı lā-yezāl ü sübhān-ı bî-zevāl² ḥazretleriniñ cenāb-ı lāzımü't-tekrīm ve vācibü't-ta'zīmîne اولسونك ta'limhāne-i ezel-i ezâlde nev'-i insānî ber-mūcib-i³ ”وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا“ maẓmūnı ḥasebiyle tefhīm-i esmāya lāyîk ve sâ'ir kāyinātdan fā'ik idüp efrād-ı āferideden her ferdi ferdāniyyet-i ulūhiyyetine delîl ve her birinüñ isti'dād-ı ezeliyyesine bir sebîl idüp kimini maḳām-ı nübüvvet ile ta'zīm ve kimini kemāl-i velāyet ile tekrīm eyledi. Nitekim dinilmişdür:

Beyt

[fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün]

Ḥaḳ Te'ālā yaradup insānı

Cümleden etdi mükerrrem anı

¹ “Bathâ ve Yesrib'in çakıl taşları sayısınca,
Doğunun ve batının zerrelere adedince,
Pek çok hamd ve sayısız şükür olsun.”

² Onun şanı ve ihsanı büyüktür.

³ “Ve Âdem'e bütün isimleri öğretti.” Bakara 2/31.

Muḥaṣṣal-i kelâm ol zât-ı bî-miṣâl ü şafâ'-ı bî-zevâlûn benî âdem ḥaḳḳında etdüğü in'âm ü ikrâmuñ biñde (2a) biri ve ne 'aşr-ı 'aşrı ne zebân-ı qalemle taḥrîr ve ne beyân-ı lisânla taḳrîre imkân mü-yesserdür. Zîrâ benüm rûḥum, Ḥazret-i Ḥaḳḳ ve ol fâ'il-i muṭlaḳ bir 'alîmdür ki 'ilm-i ḳadîmî cüz'i vü küllî muḥîṭ ve bir kerîmdür ki luṭf-ı 'amîmî ḥâr ü gülde basîṭdür. “فسبحان من اعطى كل شيء خلقه ثم هدى”⁴ ve pes

”عطاء اليوم مانعة خدا و صلّه صلوات ذاكيات و تحف تحيات ناميات و تسليمات ساميات“⁵

ki rişte-i ḥulûş-ı dil ü cân ve o târ-ı envâr-ı imân ile beste ve 'alâḳa vü peyvendi ilâ-infişâm silsiletü'z-zamân ve inḳitâ'-ı cā'ilü'd-devrân ḡayr-ı gûsistedür. Şol rûḥ-ı muḳaddesüñ meşhed-i münevverine ve merḳad-i muṭaḥharına olsun ki kemâl-i câmi' iyyete kelime-i “اَوَيْتُ جَوَامِعِ الْكَلِمِ” kelâm-ı câmi' dūr.

Şi'r

اوست ايجاد جهان را واسطه

در میان خلق و خالق رابطه

شاهباز لامكان جان او

رحمته للعالمين در شان او⁷

⁴ Hamd olsun ona ki “Her şeye hılkatini (varlık ve özelliğini) veren, sonra da doğru yolu gösterendir.” Tâ-Hâ 20/50.

⁵ “Bu gün Allah'ın bol ihsanı, tertemiz salâtların, yükselen selâmların ve yüce teslimiyetlerin armağanlarıyla dolsun.”

⁶ “Bana, az sözle çok anlam ifade etme gücü verildi.” (Hadîs-i şerîf'in baş kısmıdır. Hadîsin tamamı şöyledir: “Bana, az sözle çok anlam ifade etme gücü verildi ve benim için sözün anlamı çok kısaltıldı” (Yılmaz, 2013, s. 653).

⁷ “O, âlemlerin yaratılışına vesiledir. Yaratıcı ile yaratılmışlar arasında bir bağıdır. Mekânın ötesinin yüce şahbazı O'dur. 'Âlemlere rahmet' (Enbiyâ 21/107) âyeti, onun şanına işaret eder.”

Beyt

بابای شفیق هر دو عالم

فرزند خلف ترین آدم

درّ عمان اصطفّا

و درّی آسمان صفا

خواجۀ هر دو سرا

اعنى محمّد مصطفی⁸

Beyt

لست اهدى سوى الصلوه اليه

يا مفيض الوجود و صلى الله عليه⁹

Şalla'llāhu te'ālā 'aleyhi ve sellem zāt-ı şerîfi¹⁰ laṭîfî mecma'-ı aḥlâḳ-ı İlāhî ve maḥzen-i esrâr-ı mütenâhîdür. Hezâr gül-deste-i selâm âl-i 'izâm u aşḫâb-ı kirâmları üzerine olsun ki her biri iḳlîm-i velâyetüñ ḥüsrevi ve mülk-i hidâyetüñ rehberidür. Nitekim ḥadîş-i şerîfde “اصحابى كالنجوم بأيهم اقتديتم اهتديتم”¹¹

buyurmuştur. Rıdvanu'llāhi 'aleyhüm ecma'in. Ammā ba' dehū tārîḥ-i hicretüñ biñ sene(2b)sinüñ başında¹² bu fakîr-i ḥaḳîrî't-taḳşîr a'nî Nüh-ı pür-fütûḥ Mekke-i Mükerrema ve Ka'be-i Mu'azzamada mücâvir

⁸ “İki âlemin şefkatli babası, Âdem'in en hayırlı evladı, Seçilmişlik denizinin incisi, Safâ göğünün pırlantası, Her iki dünyanın efendisi, Yani Hz. Muhammed Mustafâ”

⁹ “Ona duadan başka bir şey sunamam; Ey varlığı bağışlayan Allah, ona salât u selâm eyle.”

¹⁰ şerîfi: şerîfine

¹¹ “Ashabım, yıldızlar gibidir, hangisine uyarmanız doğru yolu bulursunuz” (Hadîs-i şerîf) (Yılmaz, 2013, s. 53).

¹² M.1591

olup kendü kâşanemde ve kûşe-i ‘uzlethānemde ba’zı yārān-ı şafā vü ihvān-ı vefā ile aḥbār-ı enbiyā vü eṭvār-ı evliyādan zāhir ü bāhir olan mu‘cizāt ü kerāmāt ve ḥarḳ-ı¹³ ‘ādāt-ı velāyetden muşāḥabet ü münāsebet olunurken ittifāḳan bu cem‘iyyetde ḥāzır olan yārāndan birisi bu faḳīre niyāzmendlik idüp didi ki “Behey yārān! Senden istimā‘ itdügümüz ‘acā’ib ḥikāyāt ü ḡarā’ib rivāyātı kimseden istimā‘ eylemedük. Nitekim dinilmişdür:

Beyt

[fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün]
Kāmilūn gitse vücūdı niçe icādı ḳalır
Sen daḡı aḡla[y]u gör kim er ölür adı ḳalır¹⁴

İmdi dünyā kimseye bāḳi degüldür, ne var sende bildügün ‘acāyib ü ḡarāyib ḥikāyeleri yazup bir yere cem‘ eyleseñ ḳıyāmete dek ḡayr ile yād olmaga sebeb olur.” diyü ibrām ü ilḡāḡ etmegın fi’l-ḡaḳīḳa ol yārūn sözi redd olunmaḡ münāsib görölmedüğü eelden ḡaḡıruma bu vechle ḡuḡūr ve zamīrūme bu üslūb ile ‘ubūr etdi ki ‘ilme’l-yaḡīn bildigüm ve ‘ayne’l-yaḡīn müşāhede itdigüm enbiyā-yı ‘izām ve evliyā’-i kirāmuñ ba’zı menāḳıbı¹⁵ ve daḡı ba’zı vāḳi‘ olan ḡikāyāt-ı ‘acibe ve rivāyāt-ı ḡarībelerini bir yere cem‘ idüp yazmaga fi’l-ḡaḳīḳa ekşeriyyā ḡaḡ-ı ‘ālem ve ḡāyife-i benī ādem hikāyāt-ı ‘acībeye bi’t-ḡab mā’illerdür ve ḡadīs-i şerīfde vārid olmışdür: “Her meclisde ki menāḳıb-ı enbiyā vü evliyā zıḳr olunsa (3a) bilā-şek ve lā-şübhe Allāhu Te‘ālānuñ ol meclise rahmeti nāzil olur. Pes imdi aḡa binā’en bu faḡīr daḡı bunca ḡikāyātı cem‘ idüp taḡrīr eyledüm ki nāḡeh ebnā’-i meclisden bir aḡzı du‘ālı ‘āşıḡa rāst ḡelüp bu kitābuñ muşannifi içün du‘ā idüp rūḡımı bir Fātiḡa-i şerīfe ile şād ideler. Ol ‘āşıḡuñ ḡaḡ Te‘ālā dünyā vü āḡiretin ma‘mūr eyleye. Pes bu kitābı üç maḡāle üzerine tertīb eyledüm.

Maḡāle-i Evvel: Enbiyā ‘aleyhimü’s-selāmuñ mu‘cizāt ü aḡvāllerin

¹³ ḡarḳ: ḡarḳ

¹⁴ Beyit, Derzî-zāde Ulvî’nin bir gazelinin matla beytidir (Çetin, 1993, s. 248).

¹⁵ menāḳıbı: menāḳıbeti .

Kaynaklar

- Aktulum, Kubilay (2000). *Metinlerarası İlişkiler*. İstanbul: Öteki Yayınevi.
- Algar, Hamid (1991). Bahâeddin Nakşibend. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 4, s. 458-460). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Atila, Mustafa (2013). Milli Kütüphanede Bulunan 06 Hk 319/1 Numaralı Gazel Mecmûası Üzerine. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(1), 127-154.
- Atmaca, Emine (2015). *Zühretü’r-Riyâz (Giriş-İnceleme-Metin-Dizin-Tıpkıbasım)*. Konya: Palet Yayınları.
- Aydınlı, Meliha (2018). *On Altıncı Yüzyıl Türk Edebiyatında Na’t (Tez No. 512189) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]*. Ulusal Tez Merkezi.
- Aytaç, Gürsel (1999). *Genel Edebiyat Bilimi*. İstanbul: Say Yayınları.
- Bahadıroğlu, Mustafa (2000). İbrâhim el-Havvâs. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 21, s. 317). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Behrens-Abouseif, Doris (1999). İbn Tolun Camii. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 20, s. 416-418). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Canım, Rıdvan (2021). *Divan Edebiyatının Kaynakları*. Çanakkale: Paradigma Akademi.
- Çetin, İsmail (1993). *Derzî-zāde Ulvî (Hayatı, Edebi Şahsiyeti ve Divanı-nın Tenkidli Metni) (Tez No. 27218) [Yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi]*. Ulusal Tez Merkezi.
- Çetin, Nurullah (2017). *Roman Çözümleme Yöntemi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Çaldak, Süleyman (2006). Eski Türk Edebiyatında Nesir (Düz Yazı). *Bilimin ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 7(77-78), 74-90.
- Değirmençay, Veyis (2009). Sultan Veled. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 37, s. 521-522). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Demir, Hiclâl (2020). *Hikâye-i Meyyâl ü Şehnâz*. İstanbul: Kriter Yayınları.
- Demir, Hiclâl (2026). *Bustân-ı Kuds ve Gülistân-ı Üns’te Siyasetname Özelliği Taşıyan İki Hikâye*. *Türkbilgi*, 2026(51), 404-426.
- Demirci, Mehmet (2003). Mâlik b. Dînâr. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 27, s. 505). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.

- Demirli, Ekrem (2008). Sadreddin Konevî. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 35, s. 420-425). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Devellioğlu, Ferit (2013). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.
- Dilçin, Cem (2009). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Fayda, Mustafa (2020). Muhammed. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 30, s. 406-421). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Fayda, Mustafa (2007). Ömer. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 34, s. 44-51). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Güftâ, H. (2004). *Divan Şiirinde İlim*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Gündüz, İrfan (1992). Bekrî, Ebü'l Hasan es-Siddikî. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 5, s. 366). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Harman, Ömer Faruk (2020). Mûsâ. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 31, s. 207-213). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Harmancı, M. Esat-Tanrıbuyurdu, Gülçin (2023). *Taşlıcalı Yahyâ - Şâh ü Gedâ*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/118178,sah-u-gedapdf.pdf?0> (E. T. 3.04.2026)
- İz, Fahir (1996). *Eski Türk Edebiyatında Nesir*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kanar, Mehmet (1998). *Büyük Farsça-Türkçe Sözlük*. İstanbul: Birim Yayınları.
- Kanar, Mehmet (2012). *Arapça-Türkçe Sözlük*. İstanbul: Say Yayınları.
- Kandemir, M. Yaşar (2020). Muhammed - Şahsiyeti. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 30, s. 421-426). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Kandemir, M. Yaşar (1995). Fâtıma. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 12, s. 219-223). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Karagöz, Duygu (2013). *Mecmûa-i Gazeliyat (Millî Kütüphane 06 Hk 319/1) Metin-İnceleme* (Tez No. 348004) [Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kavruk, Hasan (1998). *Eski Türk Edebiyatında Mensûr Hikâyeler*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Kaya, Mahmut (1999). İbnü'l-Arabî, Muhyiddin -İslâm Düşüncesindeki Yeri-. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 20, s. 520-522). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Kılıç, Mahmud Erol (1999). İbnü'l-Arabî, Muhyiddin. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 20, s. 493-516). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Kiel, Machiel (2001). Karlı-İli. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 24, 499-502). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.

- Köksal, M. Fatih. (2009). Nesir ve Seci'. Ömür Ceylan (Ed.), *Klasik Dönem Osmanlı Nesri* içinde (s.11-34). İstanbul: Kriter Yayınları.
- Kur'an-ı Kerim-Açıklamalı Meâli (2013). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Küçük, Hülya - Ceyhan, Semih (2007). Râbia el-Adeviyye. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 34, s. 380-382). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Mengi, Mine (2007). Eski Türk Edebiyatında Nesir: Gelişimi ve Kaynaççası. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 5(10), 43-76.
- Merçil, Erdoğan (2003). Mahmûd-ı Gaznevî. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 27, s. 362-365). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Nûh b. Mustafa (1235). *Bustân-ı Kuds ve Gülistân-ı Üns*. Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi Kitaplığı no: 4544.
- Ocak, Tulga (1997). Labial Hı'nın Çeviri Yazıda Yazım Sorunu. M. Ölmez (Ed.), *Çağdaş Türk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış/Nevin Önberk Armağanı* içinde (167-172). Ankara: Simurg Yayınları.
- Öngören, Reşat (2004). Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî. *TDV Diyanet Ansiklopedisi* içinde (C. 29, s. 441-448). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Örs, Derya-Kırlangıç, Hicabi (2015). *Mesnevî-i Ma'nevî (Giriş-Çeviri)*. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları.
https://ekitap.yek.gov.tr/Uploads/ProductsFiles/_55.%20Mesnevi%20%C5%9Eerif.pdf (E.T. 23.12.2025)
- Öz, Mustafa (2020). Muhammed el-Bâkır. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 30, s. 504-505). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Özalp, Ahmet (2012). *Bilgelikler Divanı*. İstanbul: Zeytinburnu Belediyesi Kültür Yayınları.
- Steingass, F. (2005). *A Comprehensive Persian-English Dictionary*. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Şemseddin Sami (yty.). *Kamûs-ı Türkî*. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Türker, Ömer (2007). Nûh b. Mustafa. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 33, s. 230-231). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Tökel, Dursun Ali (2000). *Divan Şiirinde Mitolojik Unsurlar*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Uludağ, Süleyman (1988). Abdülkâdir-i Geylânî. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 1, s. 234-239). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Uludağ, Süleyman (1989). Ahmed el-Gazzâlî. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 2, s. 70). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Uludağ, Süleyman (1992). Bâyezîd-i Bistâmî. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 5, s. 238-241). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.

- Uludağ, Süleyman (1997). Hasan-ı Basrî. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 16, s. 291-293). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Uludağ, Süleyman (2009). Serî es-Sakatî. *TDV İslam Asiklopedisi* içinde (C. 36, s. 564-565). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Uludağ, Süleyman (1998). Hızır-Tasavvuf ve Halk İnancı. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 17, s. 409-411). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Uludağ, Süleyman-Bayburtluğil, Nurettin (1991). Aynülkudât el-Hemedânî. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 4, s. 280-282). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Ünver, İsmail (1993). Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler. *Türko- loji Dergisi*, 9(1), 51-89.
- Üstün, Mehmet Cihat (2014). *Hamdullah Hamdî'nin Yûsuf u Zeliâ Mes- nevisi (Gramer-Metin-Dizin)* (Tez No. 357501) [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Yakşı, Ayhan (1993). *Nihânî, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni* (Tez No. 26366) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi]. Ulu- sal Tez Merkezi.
- Yardım, Ali (1994). Dihye b. Halife. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 9, s. 294). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Yâzîcî, Tâlib (1995). Emeviyye Camii. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (C. 11, s. 108-109). İstanbul: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Yılmaz, Mehmet (2013). *Kültürümüzde Ayet ve Hadisler (Ansiklopedik Sö- zük)*. İstanbul: Kesit Yayınları.

İnternet Kaynakları

- <https://chatgpt.com>
- <https://ganjoor.net>
- <https://gemini.google.com>
- <https://hadislerleislam.diyanet.gov.tr>
- <https://islamansiklopedisi.org.tr>
- <https://lugatim.com>
- <https://sozluk.gov.tr>
- <https://wikipedia.org>

Özel Adlar Dizini

A	
Abbâsiyyün 377	371, 382, 390, 391, 405, 406, 407, 437, 445, 450, 469
Abdullâh 246, 450, 451, 453	Allâhu Te'âlâ 216, 245, 347, 363, 381, 404, 407
Abdullâh Balyalı 382	Allâhü'l-'âlemîn 246, 269, 273
Abdullâh el-Mescidî 449, 450	Ankâ 247, 345, 443
Abdullâh-ı Belhî 455	A'râb 250, 329
Abdülkâdir-i Geylânî 390, 394	A'râbî 250, 251, 272
Acem 305, 307, 310, 311, 336	Arab 271, 272, 329, 336, 458, 459
Âdem 238, 240, 296, 297, 330	Arafât 324, 325, 374
Âdem-i Şafî 240	Araşât 226, 268, 282, 283, 293
Âdem Şafîyullâh 240, 297, 303	Âsaf 247
Ahmed 278, 408	Attâr 344, 384
Ahmed bin Muḥammed 386	Âyişe 219, 220
Ahmed bin Muḥammed Belhî 375	Aynü'l-kuḍât Hemedânî 378, 382
Ahmed el-Ġazzâlî 408	
Ahmed-i Belhî 375	
Ahmed ibn Muḥammed Belhî 375	
Âlî 224, 225, 226, 292	
Âlî bin Ebî Tâlib 223	
Âl-i Muḥammed 293	
Allâh 217, 228, 231, 232, 241, 243, 257, 261, 264, 268, 270, 272, 273, 274, 276, 279, 282, 283, 286, 289, 293, 294, 295, 304, 306, 313, 331, 334, 342, 343, 349, 353, 354, 362,	

B

Bağdâd 321, 377, 378, 381, 394
Bahâeddîn Nakşibend 357
Bakara 232
Bâr-ı Hudâ 247, 269, 333, 335
Bârî 226, 228, 353, 403, 440, 441, 450, 470
Bârî Hudâ 259
Bâyezîd 413
Bedun 461
Behrâm 443

Belğ 455
Belkīs 471
Benî İsrâ'il 228, 231, 232, 237, 241,
277, 378
Berğ 237, 238, 239
Beyt-i Şerîf 296, 299, 300, 301, 302,
304, 323, 329, 352
Beyt-i Yezdân 400
Beytu'llâh 400
Beytu'llâhü'l-a'zam 299
Beytü'l-'izze ve'l-ekrem 300
Bijen 443
Bistâmî 413
Bulağ 402, 403
Bûstân 414

C-Ç

Cabbâr 230
Câbir ibn 'Abdullâh 274
Câmi'-i Benî Ümeyye 294
Câmi'-i Ezher 347
Câmi'-i Tolun 366
Cebel-i Lübnân 285, 286, 330, 331
Cebel-i Tûr 226, 227, 232, 233, 253
Cebra'il 222, 223, 225, 238, 240, 269,
278, 292
Cebra'il-i emîn 221, 225, 232, 233,
239, 240, 269, 281, 282, 283, 290,
291, 292, 303
Celâleddîn-i Rûmî 314, 319
Celil 230, 284
Cenâb-ı Bârî 236, 239, 242, 243, 253,
270, 278, 284, 330, 360, 370, 382, 448
Cenâb-ı Hâk 423, 452
Cenâb-ı Kibriyâ 292, 302, 377, 396
Cenâb-ı 'izzet 230, 239, 240, 241, 253,
352, 430, 450
Cenâbü'l-'izzet 230
Cidde 403, 404, 407
Cüneyd-i Bağdâdî 359
Çin 429

D

Dâbık 440
Dâvûd 231
Derzî-zâde Ulvî 216
Dihyetü'l-Kelbî 303

E

Ebû Bekr 221, 291
Ebû Bekr eş-Şiddîk 449
Ebû Bekr-i Şiddîk 221
Ebû Yezîd 412, 413
Ebû Yezîd-i Bisâmî 411, 413
Ebû'l-Hasan-ı Konevî 314
Ebû'l-Mevâhib 402
Edrine 353, 355
El-Veliyy 382
Emîr Hüsrev-i Dihlevî 289
Endülüs 419

F

Fârs 336
Fâtiha 216, 270, 307, 440
Fâtıma 223, 224, 225, 226, 291, 292
Fâtımatü'z-Zehrâ 223, 224, 290
Ferîdüddîn Attâr 279
Feyyâz 359, 407
Fırat 285
Firengistân 349, 354
Firenk 353, 366, 463
Fir'avn 232
Furkân-ı Kerîm 233, 238, 260, 264, 267,
270, 273, 359, 399, 402
Fuşûş 352
Fütühât 301, 304, 305
Fütühât-ı Mekkiyye 294, 297, 300,
304, 362

G

Ğafûr 374
Ğanî 247, 343
Gülistân 325, 384, 458, 472
Gülşen-i Râz 395, 404

H

Hâbil 330
Hacer-i mübarek 301
Hacerü'l-esved 299, 301
Hâdî 339, 398
Hâfız-ı Şirâzî 418, 419, 421, 427
Hâk 214, 217, 219, 220, 221, 224, 225,
226, 228, 230, 233, 234, 237, 239,
241, 242, 243, 244, 245, 248, 249,
250, 252, 257, 258, 259, 260, 262,
264, 265, 269, 270, 273, 275, 278,
284, 288, 292, 294, 295, 297, 298,
302, 303, 305, 307, 311, 313, 319,
327, 330, 331, 338, 339, 340, 341,
345, 349, 352, 353, 356, 357, 359,
362, 364, 370, 372, 373, 376, 377,
381, 383, 385, 387, 395, 397, 398,
404, 405, 406, 408, 419, 422, 423,
424, 426, 437, 439, 440, 441, 449,
451, 452, 459, 460, 462, 464, 470
Hâkîm Tirmizî 295
Hâk Te'âlâ 213, 216, 219, 220, 222,
229, 239, 241, 243, 246, 250, 261,
269, 288, 397, 468, 479
Hâlık 227, 231, 237, 245, 246, 271, 358,
362, 374, 437, 447, 448, 462, 470
Hâlık-ı Perverdigâr 245, 282, 290, 409,
421, 457, 470
Halil 284, 285, 286, 287, 288, 289
Halil-i celil 284, 285, 289
Hamdullah Hamdî 465
Harem-i Şerîf 300, 324, 390, 404
Hasan-ı Başrî 396, 400, 401
Hatm-i Evliyâ 295
Haşim 300, 324
Haşim-i mübarek 323
Hayrû'n-nâşirîn 260
Hayy 301, 388
Hayy-i lâ-yemût 457
Hayy u Kayyûm 385
Hażar 256, 257
Hażret-i Bârî 226, 403, 440

Hızır 260, 261, 262, 263, 264, 265,
266, 267, 276, 358, 359, 372, 386,
387, 388, 389, 390, 393, 395, 468
Hind 318
Hindî 321
Hindistân 336
Horasan 375
Hüd 303
Hudâ 184, 247, 271, 273, 328, 329,
335, 345, 348, 362, 395, 399, 401,
422, 441, 463
Hüdâvend 225, 315, 382
Hüdâvendî 333
Hüdâyâ 286, 335
Hüdâyî 314
Hüdi 286, 287, 288, 289
Hüd ibn Selâm bin Nuh 286
Hüseyn 226

I-İ

'Irâk 334, 336
İbn Yemîn 316, 439
İbrâhîm 284, 285, 286, 287, 288, 289,
302, 351, 353, 391
İbrâhîm bin Havvâş 349
İbrâhîm Edhem 359, 455
İbrâhîm ibn Edhem 455
İbrâhîm-i Halil 283, 330
İbrâhîm Paşa 295
İdris 297
İlah 259, 345, 352
İlahe'l-'âlemîn 260
İlahî 215, 222, 224, 225, 229, 231, 238,
243, 245, 246, 253, 264, 269, 280,
281, 285, 287, 288, 302, 307, 326,
332, 333, 334, 335, 357, 361, 362,
381, 386, 387, 395, 398, 402, 408,
426, 430, 438, 445, 448, 451
İlahiyye 381, 389, 390, 391, 399, 417,
419, 424
İmâm Bâkır 391
İmâm Hasan 226, 244, 292
İmâm Hüseyn 244, 292

İmâm Muḥammed Bâkır 391, 392

İmâm ‘Alî 224, 292

İmâm Şâfi‘î 347

İsâ 330, 468

İseviye 378

İskenderiyye 402

İslâm 227, 257, 276, 355, 370, 471

İsmâ‘îl 289, 330

İsmâ‘îl bin İbrâhîm Hâlîl 289

İsrâfîl 282

İstanbul 354

K

Kâbil 330

Kâdi‘l-hacât 222, 227, 259, 278, 360, 450

Kâf 443

Kahhâr 230

Ka‘be 296, 304, 337, 352

Ka‘be-i Mu‘azzama 215, 271, 296, 352

Ka‘be-i Şerîf 352

Ka‘betullâhü‘l-a‘zam 300

Karâfe 307

Karlı-İli 461

Kârûn 235, 411

Kayıtbay 305

Kelâm-ı Kerîm 364

Kelâmu‘llâh 399

Kelîmu‘llâh 399

Kemâl-i Hucendî 322, 369

Kerîm 246

Kıbtî 232

Kıtmîr 287

Kirdgâr 282, 374, 400, 440

Konya 308, 309, 311, 318

Kudûs 284, 347, 348

Küh-ı Lübnân 286

Kulzûm 232

Kur‘ân-ı Kerîm 370

Kur‘ân-ı ‘Azîm 233, 238, 260, 261,

264, 267, 270, 272, 273, 354, 359,

399, 401, 402, 434, 449

Kurtuba 303

Kübr-i Mekki 404

L

Lât 271, 272, 273

Leylî vü Mecnûn 435

M

Maḥmûd-ı Neccâr 314

Maḳâme-i İbrâhîm 391

Maḳâm-ı Hûllet 302

Maḳâm-ı İbrâhîm 302

Maḳâm-ı Maḥmûd 283, 392

Maḳâm-ı Mâlik 300

Maḳâm-ı Mâlikî 296

Maḳâm-ı Mâlikü‘l-mülk 295

Mâlik 325, 375, 376

Mâlik ibn Dinâr 325

Mâlik-i Dînâr 373, 374, 376

Manşûr 229

Medîne 250, 276, 347, 452, 453

Medîne-i Münevvere 267, 270, 392, 451

Mekke 271, 330, 347, 392

Mekke-i Mukerreme 215, 271, 299,

304, 321, 323, 325, 330, 342, 352,

374, 390, 403, 404

Merve 344

Meryem 267, 330, 471

Mescid-i Hayf 326, 374

Mesnevî 317, 321, 340

Mesnevî-i Manevî 340

Mevlâ 294, 312

Mevlânâ 242, 307, 310, 311, 312, 314,

315, 317, 318, 319, 320, 343, 387, 388

Mevlâyî 224, 225, 253, 332, 333, 334, 335

Mısr 280, 281, 282, 305, 306, 307, 346,

347, 354, 365, 366, 367, 371, 403

Mısrî 321

Mikâ‘il 238, 283

Minâ 325

Mizâb-ı Raḥmet 323

Molla Câmî 389, 464

Mollâ-yı Rûmî 340

Monlâ-yı Rûm 385

Mora 461

Muḥammed 193, 218, 219, 220, 222,

226, 228, 231, 233, 237, 246, 271,

283, 285, 292, 293, 377, 378, 394

Muḥammed Bekrî 408

Muḥammed Bekrî eş-Şiddîk 402

Muḥammedî 251, 252, 279, 319, 338, 370

Muḥammed-i emîn 376

Muḥammediyye 304

Muḥammed Muştafâ 288, 326, 333,

378, 451

Muḥammedü‘l-Muştafâ 231, 251, 278,

282, 283, 291, 332, 336, 378, 379

Muhtârname 279

Muḥyiddîn 301, 302, 303

Muḥyiddîn ibn ‘Arabî 294

Muḥyiddîn-i Ekber 299, 362

Müsâ 226, 227, 228, 229, 230, 232,

233, 237, 238, 239, 242, 243, 253,

254, 255, 256, 257, 258, 259, 260,

261, 262, 263, 264, 265, 266, 267,

278, 426

Müsâ Kelîmu‘llâh 259

Muştafâ-ı Şerîf 355

Muştafavî 297, 353

Mümit 387

Müselmân 219, 228, 257, 264, 353,

354, 358, 359, 366, 370, 372, 378,

379, 380, 394, 395, 399

Müslimîn 341, 357, 359, 410, 444,

449, 451

Müzdelife 374

N

Neştûr 416, 440

Nihânî 244, 246, 248, 251, 252, 271,

332, 363, 374

Nihâvend 395

Nîl 402, 403, 404

Nişâbü 412

Nizâmî-i Gencevî 435

Nüh 286

O-Ö

‘Oşmân 221, 223, 224, 225

‘Oşmân ibni ‘Affân 223

‘Ömer 221, 249, 449, 450, 451, 452, 453

‘Ömer bin el-Hattâb 449

‘Ömer bin Fârîz 347

‘Ömer bin Hattâb 450

‘Ömer bin ‘Abdullâh 399

‘Ömer ibnü‘l-Hattâb 249

P

Perverdigâr 253, 327, 348, 374, 397, 445

R

Rab 224, 227, 248, 271, 294, 332,

386, 410

Rabbânî 231, 354, 403, 435, 439

Rabbâniyye 348

Rabbe‘l-‘âlemin 243, 276, 349, 380,

438, 441

Rabbü‘l-enâm 245

Rabbü‘l-erbâb 283, 346

Rabbü‘l-‘âlemin 236, 245, 269, 278,

283, 290, 292, 348, 376, 453

Rabbü‘l-‘ibâd 273, 419, 424

Rabbü‘l-‘izzet 219, 225, 227, 230, 241,

257, 261, 273, 294, 307, 329

Râbi‘a-i ‘Adeviyye 331

Raḥîm 246

Raḥmân 398

Râzîk 227, 246, 271

Resûlu‘llâh 218, 219, 221, 222, 223,

224, 225, 227, 244, 245, 249, 250,

251, 269, 276, 297, 381, 452, 460

Reşîd 402

Rezzâk 422

Rıdvân 249, 250, 278, 281

Rızâ Kulî Han Hidâyet 389

Riyâzü‘l-Ârifîn 389

Rodos 354

Rûm 295, 381, 395, 402, 414, 461

Rumayla 346

Rûmî 321

Rûm ili 461

Rûmiyâne 299

Rûkn-i Yemânî 301, 329

Rûstem 443

Rûstem-i Zâl 443

S-Ş

Sa‘dî-i Şîrâzî 243, 325, 384, 414, 432, 458

Şadreddîn 307, 308, 309, 310

Şadreddîn Konevî 307, 345

Şafâ 344, 390, 392

Şamedânî 231, 354, 393, 404, 433

Sa‘âdetnâme 266

Sa‘dî 344, 472

Şâ‘î (?) ‘Abdülkerîm Çelebi 298

Serî 331

Serî-i Şakâfî 331

Seyyidî 224, 225, 253, 332, 333, 334, 335

Şiddîk 221

Sultân Câmî‘î 346

Sultân Maḥmûd 412, 413, 454, 457

Sultân Veled 254, 318

Sübhânî 433, 435, 439

Süfyân-ı Sevrî 386

Süleymân 235, 245, 246, 295, 411

Şâh Ni‘metullâh-ı Velî 469

Şâh u Gedâ 348, 362

Şâm 285, 294, 306, 307, 334, 347, 364, 367

Şebüsterî 266, 395, 404

Şeddâd 403

Şem‘ün 396, 398

Şeyḥ Şadreddîn 308, 310, 311, 312

Şibli 321, 323, 324, 325, 329

T

Tancana (?) 371

Taḥrîr 256, 258, 273

Taşlıcalı Yahyâ 348, 362

Tevrât 218, 232, 278

Türk 354, 465

Türkistân 336

Ṭâyîf 220

Ṭür 232, 242

U

‘Uzzâ 271, 273

Y

Yahûdî 217, 218, 408, 410

Ya‘kûb 280, 281, 282, 330

Yâşîn 330

Yehûdâ 280

Yezdân 302, 399, 400, 462, 470

Yezdânî 393, 394, 402, 426, 439

Yûsuf 280, 281, 282, 330

Yûsuf-ı ‘Acemî 307

Yûsuf u Zeliḥâ 465

Z

Zâ‘ide 249

Zâl 443

Zâyd ibn Dâfî‘ 271

Zeyd ibn Erḳam 250, 251

Zühretü’r-Riyâz 283

BUSTÂN-I KUDS ve GÜLISTÂN-I ÜNS

-MUCİZE, KERAMET VE İBRET DOLU HİKÂYELER-

Pes imdi ey ‘azîz, sen dahı bu kıssadan hisşe alup ve bu hikâyeden ‘ibretgîr ü nasîḥat-pezir olup sıfat-ı kibrden ictinâb idüp sıfat-ı tevâzu‘la huşû‘ u huzû‘ irtikâb eyle.

Bustân-ı Kuds ve Gülistân-ı Üns

Her şey bir hikâye ile başlar... İnsanoğlunun anlatma ve dinleme merakının ürünü olan hikâye, geçmişten günümüze form ve içerik değiştirerek varlığını sürdürmüştür. Klasik Türk edebiyatındaki mensur hikâyelerde amaç, çoğunlukla okuru ahlaki yönden eğitmektir. Özellikle dinî-tasavvufî hikâyelerde kişiyi iyiye, güzele ve doğruya yöneltmek, onun insan-ı kâmil olma yolunda adım atmasını sağlamak temel hedeftir.

Mensur hikâye külliyatlarından *Bustân-ı Kuds ve Gülistân-ı Üns*’te okura her iki dünyada mutluluğun ve huzurun anahtarını niteliğinde nasihatler veriliyor. Ayet, hadis, Türkçe ve Farsça şiiirlerle zenginleştirilen eserde; mütevazı, kanaatkâr, adil ve cömert olmak, kibrden uzak durmak, ebeveyn hakkını gözetmek gibi değerler hatırlatılıyor.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

ISBN 978-625-8686-44-9

9 786258 686449